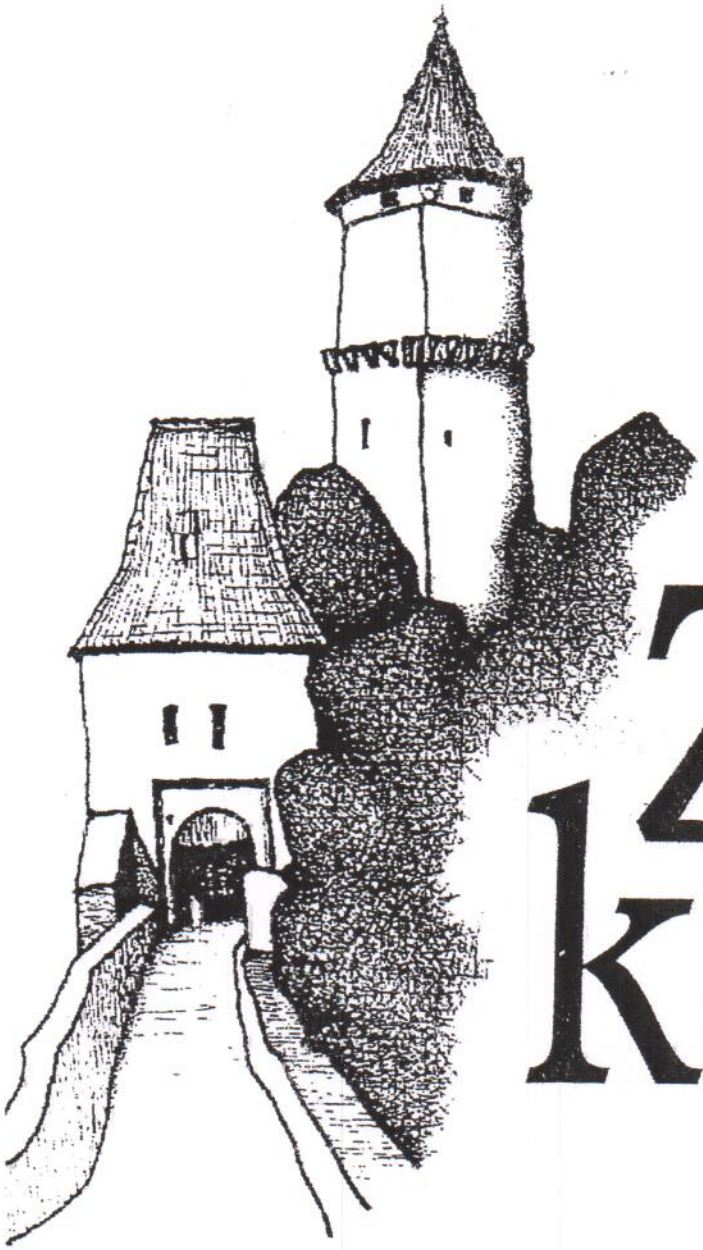

Zvíkovské zprávy

DUBEN 2025

EDITORIAL

Dvacátý březen 2025, jednu minutu po desáté hodině vstoupilo Slunce do znamení Berana. Nastalo astronomické jaro. Jako v Čapkově Zahradníkově roce nás to táhne ven. Vyrážíme na zahrady a očima vytahujeme ještě téměř neviditelné křehké zárodky rostlinek. Těšíme se, kocháme se.

Z keřů a křovisek zní různorodé, radostné šťebetání. Je jaro – pastva pro oči, čich i sluch. Slunce nám přikovává pozadí k lavičkám, obklopuje nás lahoda slunečních paprsků. Vrabčáci se předhánějí a nezastaví zobáky – mají dobrý důvod. Dnes je jejich svátek – Světový den vrabců, a tak ho musí s náležitou halasností oslavit.
Díky přírodo. Díky za každý den, kdy před námi nezištně rozevíráš svou hojivou náruč, objímáš nás, ač se k tobě často chováme macešsky.
Ve školních škamnách (v mém případě již neskutečná řada let) nám vtloukali do šedých buněk mozkových: „Dvacátý první březen jest prvním jarním dnem." Tak jak to tedy je! Mrkněte na jarní článek – Wikipedie mě neomylně poučila. Já už vím.

Pracovníci Prácheňského muzea zakoupili dvě staré fotografie Karlova. Na té první máme celkem jasno. S pátráním po zmizelé hospodě u Přibylů nám pomohla jedna z posledních pamětnic zašlých časů, místní rodačka, paní Milena Hrubcová (Matušková).
V muzeu také archivují naše Zvíkovské zprávy. Některá z čísel (je,je,je,je, to už je dvacet let co v této podobě poprvé spatřily světlo světa) chybí. Prosím, schováváte-li si výtisky, pomozte. Na obecním úřadě mají seznam chybějících. V muzeu by uvítali ucelený komplex.

Ke Zvíkovu neodmyslitelně patří dětský domov, který slouží dětem již přes sedmdesát let. Jeho poslední majitel, potomek rodiny Hlachů- Jan, ve Švýcarsku, kde dlouhá léta žil, zemřel. Do Čech pravidelně jezdíval a býval i návštěvníkem Zvíkova. Zařadili jsme malou vzpomínku s krátkým úryvkem z jeho knihy.

Velikonoce také vítají jaro – jak se mazlili s hlínou dospělí i děti? Moc jim to šlo – udělali radost nejenom sobě. Snad i Vás potěší jejich tvoření.

Jarní noviny svým slovem, jako vždy, otevírá starosta. Nejpodstatnější článek, ve kterém nás po půl roce opět seznámí s děním v obci.

Slunce v duši, dobrou náladu, hezké léto.

Helena Žydková Smolková

Helena Žydková Smolková

Půl roku uteklo jako voda a vy máte v rukou další Zvíkovské zprávy

Po dlouhých přípravách jsme konečně začátkem března začali s výstavbou chodníku ve vsi podél hlavní silnice k dětskému domovu. Akce začala rozšířením vozovky u odbočky k bungalovům, což by mělo přispět ke zvýšení bezpečnosti v problematické zatáčce. Jestli nenastanou komplikace, mělo by být hotovo koncem dubna. Cena vysoutěžená ve výběrovém řízení ve výši 2 450 000,- Kč a i dotace ve výši 2,1 mil Kč pro nás znamená dosti značnou finanční úsporu vlastních prostředků, se kterou jsme upřímně nepočítali.

Probíhá i plánovaná instalace FTV panelů, včetně 9 kW baterie, na budovu obecního úřadu. Projekt za 500 tis. Kč je opět podpořen 80–ti procentní dotací. Zde si opět slibujeme do budoucna úsporu energie, neboť budova je vytápěna (a v létě chlazena) tepelným čerpadlem.

Jaro bývá vždycky náročnější a trošku hektičtější období. Vše se probouzí, objevují se problémy po zimě. Letos jsme naplánovali větší údržbu plováků mola, které nese čerpadla pro odběr užitkové vody. Bude kompletně obroušeno a nově v několika vrstvách natřeno. Zde musím vyzdvihnout velmi výraznou pomoc pracovníků Povodí Vltavy a jejich techniky.

Pravidelně se snažíme využívat krajský „Program obnovy venkova“. Naskytla se příležitost požádat o částku ve výši cca 170 tis. Kč, což je zhruba polovina celkových nákladů na výměnu starých betonových sloupů veřejného osvětlení. Jestli se žádostí uspějeme, výměnu čeká 13 ks, převážně v lokalitě nové zástavby.

Naplno se rozjel projekt vybudování kruhového objezdu, který nahradí křižovatku při vjezdu do vsi. Na obrázku je finální studie, jak by měl vypadat. Je to samozřejmě akce Jihočeského kraje. My však musíme zainvestovat chodníky a jejich osvětlení (žlutě vyznačeno) vedoucí k zastávkám autobusů. Bohužel se nevyhneme zásahu do soukromých pozemků, a proto již nyní zahajujeme jednání o možném výkupu či výměně potřebných výměr.

A k závěru se také blíží pozemková úprava, která se týká majitelů zemědělských pozemků v katastru obce. O tu jsme zažádali již v roce 2018… vyřešila sporné body, příjezdy a hranice všech dotčených pozemků. Teno dlouhodobý proces nyní vstupuje do fáze závěrečného vystavení této úpravy a konečného veřejného projednání. Dle posledních informací by zápis do KN mohl proběhnout koncem roku. Pro obec jako takovou, se hlavně pozemkově vyřeší zadní cesta u pole a bude možné do ní v budoucnu investovat.

Ke konci roku došlo také po delší době na výlov Dolejšího rybníka. Pomalu naplňujeme vizi, vykrmit si na Vánoce nějakého kapříka. V průběhu roku jsme dle možností zarybňovali rybami různých velikostí. Abychom byli i vybaveni na výlov, pořídili jsme síť a kesery. Bohužel dost krásných kaprů nám zlikvidovala vydra, které se u nás zalíbilo… Nicméně se povedlo, zájemci si mohli na místě rybu odkoupit a my jsme do budoucna zkušenější.

Před sebou máme opět letní sezónu a já nám přeji, ať ji prožijeme bez větších problémů.

Josef Bárta, starosta

VARIANTA 2

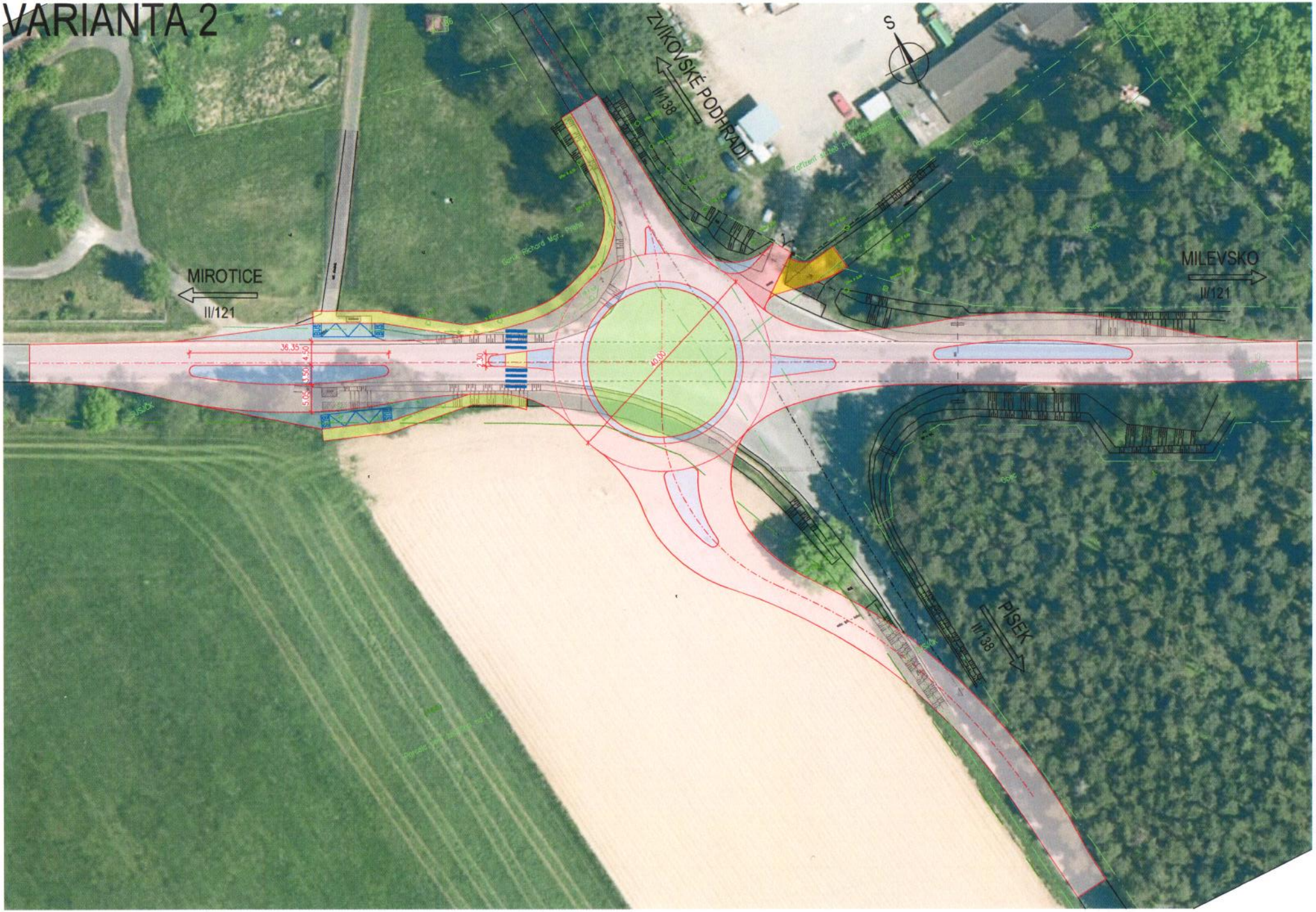
ZVÍKOVSKÉ PODHRADÍ
II/138
S
MIROTICE
II/121
MILEVSKO
II/121
PÍSEK
II/138
BUS
BUS
36,35
4,50
3,50
5,00
2,30
40,00

ČTVERO ROČNÍCH DOB

Astronomické jaro – střed slunečního kotouče je přesně nad Rovníkem a Slunce vstupuje do znamení Berana - vítězství světla nad tmou, vzácná chvíle rovnováhy mezi dnem a nocí, oficiální konec zimy. Slunce získává na síle a my se můžeme těšit na postupné oteplování. Stejně jako v jedenácti předchozích letech připadla letos jarní rovnodennost na 20. březen, nikoli na březen 21., jak se učilo a stále učí ve školách. V minulosti nastávala rovnodennost častěji 21. března. Naposledy to tak bylo v roce 2011 a téhož data se dočkají lidé v daleké budoucnosti v roce 2102. Dříve se dočkáme jarní rovnodennosti připadající na 19. březen, a to v roce 2048.

Každý rok nastává jarní rovnodennost zhruba o 6 hodin později, než v předchozím. Přestupný rok zase vrací odchylku přibližně o 18 hodin zpět. Může za to kalendář a rychlost, s jakou se Země pohybuje kolem Slunce. Liší se totiž o 5 hodin, 48 minut a 45,25 sekundy.

V den astronomické rovnodennosti vychází Slunce přesně na východě a zapadá přesně na západě – vychází i zapadá výrazně rychleji, než jakýkoli jiný den. To proto, že v den rovnodennosti zapadá sluneční kotouč za horizont nejstrměji možným způsobem.

Dávní stavitelé často stavěli své monumentální stavby podle slunečních paprsků či postavení hvězd. Například egyptská Sfinga je na jarní rovnodennost natočena přímo k vycházejícímu Slunci.

Na rozdíl od astronomického jara má meteorologické jaro pevně stanoven začátek i konec. Každoročně začíná 1.března a končí posledním květnovým dnem.

Vědci také rozlišují vegetační jaro připadající na dobu, kdy teploty vystoupí nad 5°C a končí s nástupem denních teplot nad 15°C.

Pro naše předky byl začátek jara dobou pilné práce i zdrojem naděje.

První jarní den je také Mezinárodním dnem štěstí. OSN jej vyhlásilo v roce 2013. Vnitřní pocit klidu, spokojenosti, radosti, hraje v lidském životě významnou roli. Není prvořadé zaměřovat se pouze na ekonomické ukazatele.

Tak příští jarní rovnodennost oslavte úsměvem. Ještě letos se ale můžete ponořit do voňavé náruče rozkvétajícího se jara.

	jarní rovnodennost ♈	letní slunovrat ♋	podzimní rovnodennost ♎	zimní slunovrat ♑
2022	20. březen 16:33	21. červen 11:14	23. září 03:04	21. prosinec 22:48
2023	20. březen 22:24	21. červen 16:58	23. září 08:50	22. prosinec 04:27
2024	20. březen 04:06	20. červen 22:51	22. září 14:44	21. prosinec 10:20
2025	20. březen 10:01	21. červen 04:42	22. září 20:19	21. prosinec 16:03
2026	20. březen 15:46	21. červen 10:24	23. září 02:05	21. prosinec 21:50
2027	20. březen 21:25	21. červen 16:11	23. září 08:02	22. prosinec 03:42
2028	20. březen 03:17	20. červen 22:02	22. září 13:45	21. prosinec 09:20
2029	20. březen 09:02	21. červen 03:48	22. září 19:38	21. prosinec 15:14

Helena Žydková Smolková

Odborné termíny jsou použity z Wikipedie

VZPOMÍNKY

A najednou všichni odešli. Už se nemám koho zeptat na to, co kdysi bylo. Možná to máte podobně. V době, kdy jsem se ptát mohla mě to příliš nebralo – prarodiče, z letmo zachycených útržků hovorů praprarodiče . . . tam už převládá silně zamlženo. . . Když člověk nabere rozum, je pozdě.

Díky za ty, kterých se ještě mohu zeptat. Fotografii, získanou Prácheňským muzeem, mi pomohla osvětlit paní Milena Hrubcová starší, rodačka ze Zvíkovského Podhradí. Hostinec U Přibylů si matně pamatuje z dětství. Informace má zejména z ústního podání paní Jordánové, jedné z dcer manželů Chaloupkových.

Přibylovi v čísle popisném 22 provozovali hostinec. S jednou z jejich dvou dcer se pan Chaloupka oženil. Hrával na varhany v oslovském kostele. Se svým tchánem občas také provozovali hudební produkci k pobavení hostů. Padesátníci a výš si mohou starého pána pamatovat, jako zvíkovského knihovníka - půjčoval knihy v buňce umístěné na zahradě vedle školy . Po Sametové revoluci se pozemek s budovou vrátili rodině Kotkových.

Posledními, trvale žijícími majiteli bývalého hostince zůstali Chaloupkovi s Jordánovými (ti se později přestěhovali k Týnu nad Vltavou).

Dnes chalupa slouží k rekreaci Štěpánkovým.

Původní štít hlavního stavení s větracími otvory, které splňovaly účelnost, ale také mu dodávaly prostý, přirozený ozdobný prvek, zde již nenajdeme. Ve dvoře je však zachovalý „loch“, kde si, jak vzpomíná paní Hrubcová, hrávaly jako děcka. Můžete posoudit. Štít „lochu“ nese stále půvab zašlých časů a svými rafinovaně jednoduchými větracími otvory hladí po duši.

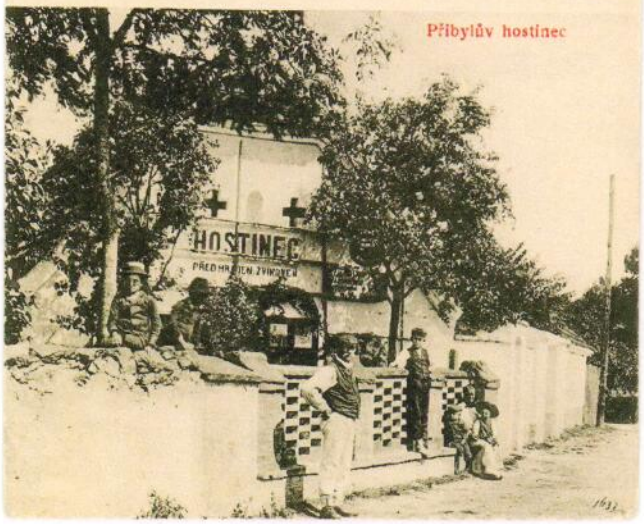

Helena Žydková Smolková

Helena Žydková Smolková

Jarní cena český sládků

Prvního ročníku pivovarské soutěže Jarní cena českých sládků v roce 2006 se zúčastnilo 27 minipivovarů. Obor minipivovarů v České republice vlastně tehdy vznikal a hlavním cílem bylo poznávat pivovarské kolegy, potkávat se, vyměňovat si zkušenosti a řádně rozvíjet obor. V té době si pořizovali minipivovary i lidé, kteří nebyli úplně vzdělaní v oboru, ale během let se z některých stali skuteční odborníci.

Boom minipivovarů u nás byl trochu móda a trochu kopíroval vývoj minipivovarů v USA. Prezident Jimmy Carter koncem 70. let minulého století požehnal zákonu na vznik minipivovarů a brzy začala tento trend kopírovat i Evropa. Ovšem u nás, v 90. letech, si nikdo nedokázal představit, jak by se mohlo pivo v minipivovarech dělat a jak by se mohlo prodávat. V té době byl u nás jeden výrobce pivovarské technologie a neměl nejlepší kvalitu svého zařízení. Skutečný boom přišel kolem roku 2011, kdy nárůst minipivovarů byl ohromný. Ročně vznikalo až 50 minipivovarů. Jenže začali chybět lidi - odborníci. Tehdy měl Pivovarský dvůr Zvíkov nápad založit víkendovou jarní akci, při které se sejdou kolegové pivovarníci a ochutnají svá piva. Také začal s přednáškami a školením sládků. Později, když byl hlad po sládcích zažehnán, se situace změnila. Do minipivovarů vstupovali inženýři, takže odbornost začala stoupat. Dnes máme v České republice kolem 520 minipivovarů. V minulém roce skončilo přibližně 10 pivovarů a začalo patnáct. Nárůst je v nízkých jednotkách, ale nezastavil se. Další zajímavostí je, že jsou minipivovary, které přesáhly výstav deset tisíc hektolitrů, takže se posunuly do další kategorie – malý pivovar.

V současné době majitelé a provozovatelé pivovarů řeší jak společenské, tak ekonomické problémy. Energie a další vstupy jsou jako na houpačce, bohužel spíše nahoru. Lidé také hospody méně navštěvují. Když má někdo zvýšené životní náklady, tak první, co si odpustí, je jít do hospody. Na druhou stranu česká pivní kultura je právě v té hospodě. Je škoda, že lidé restaurace a hospody navštěvují stále méně, přestože je to sociální pojidlo, které v naší republice bude v budoucnu obrovsky chybět. Covidové období, moderní technologie, používání umělé inteligence – to vše se podepsalo na sociální izolaci lidí a na neochotě vyhledávat vztahy „naživo".

Letošní, již 17. ročník Jarní ceny českých sládků se konal v Pivovarském dvoře Zvíkov pod záštitou Českomoravského svazu minipivovarů od pátku 21. 3. do neděle 23. 3. Pátek patřil odborným přednáškám, které byly zaměřeny na technické, technologické i legislativní aspekty pivovarnictví. Semináře umožnily pivovarníkům sdílet zkušenosti a rozšiřovat své znalosti. Sobota patřila degustacím. Odborní porotci, kterých bylo 82, hodnotili dodané vzorky piv. Zúčastnilo se 132 pivovarů, které představily celkem 609 vzorků piv v patnácti kategoriích.

Výsledková listina všech výherních pivních značek je zveřejněna na stránkách www.pivovar-zvikov.cz.

S pivovarským pozdravem „Dej Bůh štěstí"

Michal Voldřich

Zvíkov nad Vltavou

V roce 2025 se připravuje velký projekt s názvem *Vltava slavná a splavná*, který na podzim vyvrcholí výstavou v Jízdárně Pražského hradu. Zvíkov je díky poloze do této aktivity zahrnut a to i s vědomím, že Zvíkov patří dvěma řekám, které se na své cestě postupně přibližují, až je u jižní šíje při vstupu do hradu dělí jen pár desítek metrů, kdy se Otava prudce stáčí doprava a potkává se s Vltavou.
Sousedství hradu a řek přinášelo mnoho výhod a zvyšovalo stavbě vojenský, hospodářský a kulturní význam. Někdy byly řeky i ničivou silou, ale i při letmém pohledu do historie poznáváme, že pozitiva převažují. A to až do nedávné doby, kdy se výstavbou přehrady tak výrazně změnil krajinný ráz.
K výstavě se připravuje velký a reprezentativní katalog, který má shrnovat hlavní aspekty historické, kulturní, technické a přírodní. Do Zvíkovského zpravodaje proto posíláme malou ukázku z textu věnovanému právě hradu a vybíráme tu část, která připomíná už pozapomenuté literáty, kteří se Zvíkovem v minulosti inspirovali:
„Hrad byl ideální kulisou pro někdy úsměvně patetickou a dobově podmíněnou inspiraci a sjednocujícím leitmotivem většiny ohlasů jsou řeky a starobylost. Zvíkov navštěvovaný je zároveň básnicky vytěžovaný a nevadí, že mnohé motivy se stále vrací, leccos napoví letmé citace z dobových literárních děl: „Hledí do vesmírné do hlubiny, kde se valí proudy Vltaviny" (Jan Pravoslav Koubek), „Ó Zvíkove Zvíkove! již loučím nebohý se s Tebou – tys útěchou byl mou i strasti přines s sebou!" (František Vlna), „Z Šumavinych bílých ňader dvě se řeky taví, nad řekami dvěma stojí Zvíkov, pomník slávy" (Adolf Heyduk), „Vůz těžký hradem zaharašil k mlýnu a zanik dole. Hrad tu sám a v stínu. Kol ticho všude. Žluva na déšť křičí…" (Antonín Klášterský), "Kdys na zvíkovské věži v hloubku jsem se díval, jak řeky dvě stékaly se, šuměly lesy a zpíval den letní, kukačka kukala, dole míjely vory..." (Antonín Sova). Pochopitelně nejvřelejší vztah nacházíme u těch, kteří s regionem byli spojení rodovými a osobními vazbami. A tak se stále vrací slova Augusta Sedláčka „Pravou perlou mezi hrady země České na každý způsob", lakoničtější byl Mikoláš Aleš – „Zvíkov – ten je echt."
Stoupající zájem o historické památky byl v druhé polovině 19. století spojen s rozvojem turismu. Pozvolná cesta od individuální podoby putování směřovala k masovému a institucionálnímu rozvoji. Napomohlo tomu přiblížení železnic. Na západě od roku 1875 trať Zdice – Protivín s nejbližšími stanicemi Čimelice, Ostrovce, Vráž. Na jihovýchodním směru v roce 1889 dokončená trať Písek – Tábor se zastávkami Vlastec, Červená, Milevsko. V roce 1888 vzniká Klub českých turistů a třeba v roce 1928 je otevřena známá dvacet pět kilometrů dlouhá Sedláčkova stezka z Písku na Zvíkov. Spádově nejpřímější cestou s cílem Zvíkov jsou řeky a s tím souvisí rozvoj vodáctví. Nesmíme zapomínat, že před rozvojem automobilismu a veřejné dopravy byla cesta ke Zvíkovu náročným fyzickým výkonem. Alois Jirásek vzpomíná, jak šel ke Zvíkovu pěšky z Tábora („Šumot vody k nám váhavě zavanul. Zbystřili jsme kroky, bor se rozestoupil, my stanuli na jeho kraji u řeky a před námi za řekou na strmých skalách, nad sráznými útesy velkolepé, malebné rozvaliny."), cesty Mikoláše Alše vedly většinou z rodných Mirotic. Téměř 50 a 20 kilometrů."

Ze Zvíkova přejeme klidné jarní dny.
Aleš Kadlčák

A. Kadlčák

vltava
SLAVNÁ & SPLAVNÁ

ODCHÁZENÍ

24.12.2024 zemřel
pan František Kubíček ve věku 91 let

Buď vůle tvá

NETLESKEJ

Pan Jan Hlach získal v restituci vilu ve Zvíkovském Podhradí, kde jako dítě trávil se svými rodiči a sourozenci letní prázdniny. Vilu prodal Krajskému úřadu Jihočeského kraje – odboru školství, a tak je zde dětský domov nepřetržitě již přes sedmdesát let. Po sametové revoluci často do Čech zajížděl ze své druhé domoviny – Švýcarska, kde letos v březnu zemřel. 30. března proběhla v píseckém farním kostele zádušní mše, které se zúčastnily některé děti i zaměstnanci domova.
Vybrali jsme pár úryvků z jeho knihy NETLESKEJ. Dílko vtipně popisuje šťastné dětství, ale i tragický osud rodiny Hlachových. Otec působil jako zubař a maminka byla soudkyní v Písku.

... Asi v roce 1942 nebo 1943 koupil táta po svém pacientovi vilu na Zvíkově. Pacient se jmenoval Frejka a byl jedním z pěti bratří Frejků, z nich se nejvíce proslavil známý český režisér. Majitel vily, pan Frejka, trpěl tuberkulózou a zemřel na zápal plic potom, co se nachladil v průtrži mračen, vraceje se domů od vlaku z Vlastce. Tatínek pak říkal, že kdyby se to stalo o dva roky později, když Američané přivezli do Čech penicilin, nemusel pan Frejka zemřít. Vdova, paní Frejková, byla maminčina spolužačka z gymnázia a přítelkyně. Nabídla tedy vilu, kde se po smrti manžela cítila osamělá, našim ke koupi za výhodnou cenu s tím, že otec bude k tomu vyplácet doživotní rentu její staré matce.
A tak jsme do téhle vily na Zvíkovském Podhradí jezdili každé léto na prázdniny a ty nejhezčí vzpomínky, které mám na dětství, se vážou právě na úžasné prázdniny v tom krásném domě obklopeném velikánskou zahradou, jež byla rájem nejen pro mě, ale i pro moje bratrance a sestřenice . . .
. . . Tátu zatkli Němci, jak jinak než na udání, v roce 1943. V knize Trnová Koruna o zatčení tatínka podává svědectví policejní strážmistr Josef Rauš. Na straně 47 je uvedeno: *Uvádím dál případ své činnosti v době okupace ve službách policie města Písku . . . asi v roce 1943 jsme byli gestapem voláni k okresnímu soudu, abychom okamžitě předvedli místního lékaře dr. Hlacha, který měl zubní ordinaci poblíže soudu, na tehdejším Hitlerově náměstí. . .*

A tatínek byl šťastný, že jej navštívil milovaný mladší bratr a vodil jej po zahradě a všechno mu hrdě ukazoval, zařízení domu a jaké má se Zvíkovem plány do budoucna, jak udělá z vily malé sanatorium . . . jak se na Zvíkov přestěhuje s celou rodinou a jak děti budou chodit do sousední vesnice Oslova do školy. . .

. . . A kolem Staňků se rojili lidé umounění od ohně, hasiči i pomocníci, a nosili ohořelé a vodou promáčené trámy i kusy nábytku . . . A paní Staňková plakala a tatínek oba konejšil a říkal, že bude zase dobře a jestli je pan Staněk pojištěný. A pan Staněk pojištěný nebyl a nebo snad jen málo, A tatínek se vrátil do auta a přinesl tu obálku s penězi na cestu do USA, dal ji panu Staňkovi a řekl, že si musíme pomáhat: „Jednou já tobě, podruhý ty mě, kamaráde." A pan Staněk říkal, že to nemůže přijmout a táta v rozpacích silným hlasem zavelel: „Olgo, jedem. Mám ještě moc co zařizovat." A v autě pak k mamince, která chtěla něco namítat, děl: „Olinko, tak to holt chodí. Dej a bude ti dáno. Víš voni takový dary, jako že někomu věnuješ něco, co ti spadlo s plnýho stolu, to nejsou žádný vopravdický dary. To sou jenom takový gesta. Aby to byl dar, tak to člověk musí vopravdu pocítit. Tak holt prodáme rentgen. Hlavně abychom zůstali zdraví, ty si nedovedeš představit, co tahle katastrofa udělá s nemocným srdcem paní Staňkový Tu to možná připravilo o deset let života." A já jsem věděl, že tatínek má pravdu, protože znal srdce paní Staňkové a také proto, že maminka už nic neřekla. A potom, za víc než čtyřicet let, jsem navštívil se sestrou v Oslově rodinu Staňkovic dcery Aničky, u které pan Staněk, už stařec, žil a on si po tolika letech na našeho tatínka i jeho velkorysí dar vzpomněl a já jsem mu řekl, že to všechno mělo svou velikou cenu, neboť ten dneska už legendární čin se stal pro mne dědictvím i poselstvím, a byl jsem rád, že jsem měl takového tátu. . . .

. . .Vraťme se však nazpět na Zvíkov. Toho roku devatenáct set čtyřicet sedm bylo opravdu horké a suché léto. My děti jsme z toho měly pochopitelně radost, protože jsme se každý den nejpozději po obědě chodily, samozřejmě v doprovodu dospělých, koupat do řeky. Nejčastěji do Vltavy, která se pod hradem Zvíkov stéká s Otavou a byla hlubší a pomalejší, a tak se v ní dalo lépe plavat. A pan převozník, který obdělával k přívozu ještě malé políčko, si stěžoval mamince, jak bude letos kvůli tomu suchu malá úroda: „ Vždyť už pořádně nezapršelo skoro měsíc. Těch pár kapek se vypaří dřív, než dopadnou na zem.“ A ukazoval bidlem z pramice, když nás převážel, které kameny zas vykukují z vody: „ Co si pamatuju, tak nikdá nebyly vidět.“ Zapíchl bidlo do dna řeky, aby posunul loďku a dokončil: „Tady bejvala vždycky velká hlejbka, a podívejte se teď!“ . . .Ale toto léto bylo opravdu výjimečné. Ve studni, která ostatní léta bez problémů zásobovala náš dům a stačila i na kropení zahradníkovic zeleniny, najednou začala docházet voda. U některých sousedů z vesnice vyschly dokonce studny úplně a maminka, dokud to bylo možné, dovolila postiženým, aby si k nám pro tu najednou tak drahocennou tekutinu chodili . . .

. . .A mě nějak došlo, že to je vlastně poslední svobodné vyjádření protestu, které si náš národ mohl ještě dovolit . . .Byl to protest proti géniu podprůměrnosti, který měl naši vlast ovládnout . . Ne, nic jsem nechápal, když jsem zaslechl jakoby z velké dálky jednotlivý tleskot prezidentových nohsledů . . .a ještě víc dal vyniknout tomu hrozivému tichu, které vládlo na strahovském stadionu. A tak jsem se já, nevinný čerstvý absolvent třetí třídy, nevím proč, k těm pár tleskajícím oportunistům přidal. Snad mi přišlo líto, že je jich tak málo. A tlesknul jsem dvakrát, a najednou mne zezadu uchopila ruka strašnou surovou, až nelidskou silou a strhla mě zpátky tak, že jsem zakopl jednou nohou o druhou, sám sobě si dal „stoličku“ a upadl na zem. Nestačil jsem ani zaječet bolestí, způsobenou ocelovým stiskem. Podíval jsem se nechápavě z žabí perspektivy betonové podlahy nahoru k tušenému zdroji příkoří a nemohl jsem uvěřit svým očím. Byla to v bohyni spravedlnosti proměněná matka, neúplatná soudkyně, v jejíchž očích jsem uviděl zoufalství z toho, co se na naši rodinu i na celý náš národ valí, všechna ta neštěstí, která logicky budou následovat, když jako generál, který se snaží zachránit už prohranou bitvu, zavelela: „Netleskej, to není Beneš!“
NETLESKEJ

. . . Táta mě nějak víc k sobě tiskl, když mě objímal. . .A on nastartoval motocykl, nasadil si baret a na oči brýle a maminka se s ním loučila nějak víc než jindy. Alespoň tak mi to připadalo, když jej políbila a udělala mu na čelo křížek, což nikdy nedělala, a on nám dal pusu na rozloučenou a předal ten křížek zase mě, Olince i Mirečkovi . . . Jeho jízda skončila v serpentinách asi pět kilometrů před Pískem. Na těch serpentinách, kde, když jsme jezdívali na Zvíkov a spatřili zase z auta panorama města, maminka vždycky okouzlena tou krásou zadeklamovala ze Šrámka: „Je to zas Písek, je to zas on . . .“ Tam na něj čekali se samopaly. Uniformovaní i v civilu. Stačil ještě vztekle hodit motocykl do příkopu, než mu nasadili pouta. Večer si přijeli pro maminku . . .Bylo sedm hodin, nevím, proč jsem se na ty kuchyňské hodiny podíval, když nečekaně vtrhli do kuchyně. . . .
Muselo být už k ránu, když pro nás přišli, abychom se s maminkou rozloučili. Byla v hale s těmi estébáky a plakala. Pak jsme maminku vídali deset let jen ve vězeňském mundúru. . Jako při oslavě. Když ji odváděli přes terasu, někdo omylem rozsvítil barevné žárovky připevněná na pergole mezi pnoucím se vínem . . . Z okna v přízemí se ozval vystrašený hlas paní zahradníkové: „ Ježíšmarjá, co se stalo?“ A estébák zavolal do tmy jejím směrem: „ Spěte dál, nic se nestalo!“

NIC SE NESTALO!

ŽIDOVSKÉ HŘBITOVY V OKRESE PÍSEK

V SOUČASNÉ DOBĚ SE NA ÚZEMÍ OKRESU PÍSEK NACHÁZÍ OSM HŘBITOVŮ.

V LETOŠNÍM ROCE (2023) SE PÍŠE PODLE ŽIDOVSKÉHO KALENDÁŘE ROK 5783 (jejich letopočet začíná rokem 3760 př. n.l. – stvoření světa) AŽ DO ROKU 1948 NEMAJÍ ŽIDÉ VÍCE NEŽ 2000 LET SVŮJ STÁT !!! V ROCE 1948 VZNIKÁ STÁT IZRAEL!! V SOČASNOSTI – JE NA ZEMĚKOULY 14 MILIONŮ ŽIDŮ (IZRAEL – 42%, USA – 40%, FRANCIE 3,5%) V ČECHÁCH CCA 4 – 5000 ŽIDŮ, NĚKDY SE UVÁDÍ I AŽ OKOLO 10000.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ŽIDOVSKÉ SVÁTKY :

ŠABAT – den odpočinku. Začíná v pátek v podvečer. Ženy zapalují dvě čtyřpramenné svíce. Šabat končí v sobotu s východem prvních tří hvězd. Čtyřpramenná hořící svíčka je uhašena vínem. Židé nesmí pracovat (za práci se považuje jakákoliv úmyslná fyzická činnost, která vytváří nové věci, psát, cestovat, rozdělávat oheň, atd.).Den je hlavně věnován modlitbám a to jak doma, tak v synagoze.

PESAH – svátek nekvašených chlebů (Velikonoce) 14. – 22. duben může být mezi 20.3. – 20.4. ve Skopci. Po celou dobu se nesmí jíst nic kvašeného. (poukaz na rychlé opuštění míst otroctví, že těsto nestačilo vykvasit a tak si židé na cestu vzali pouze moučné placky rozdělané ve vodě - MACESY. Na stole mísa o šesti odděleních na nichž je: pečená jehněčí kost =Beránek Boží, tři macesy, křen = hořkost otroctví, vejce=připomínka obětí v chrámu, petržel nebo brambory=připomínka jara, sladká směs z ovoce, vína a koření = symbol malty, ze které izraelští otroci vyráběli maltu v Egyptě

CHANUKA – svátek světel, znovuzrození chrámu, trvá 8 dnů – postupně se zapaluje 8 svící 25.11. – 2.12.

ŠAVNOUT - den darování Tóry 5. – 6. květen v Blížencích

RAŠ HA – ŠANA – („HLAVA ROKU" , „POČÁTEK ROKU") židovský Nový rok 23.9. – 23.10. v Býku

JOM – KIPUR – den smíření nejsvětější den roku 2. – 3. října – ve Váhách

PURIM (SVÁTEK LOSŮ) – veselý svátek připomínající záchranu Židů, přibližně v polovině března. Proradný vezír házel los a ptal se tím osudu na nejlepší den k vyhlazení Židů .Los ho zklamal a nebezpečí bylo zažehnáno.

LAG-BE-OMER – svátek učitelů a žáků. Ve znamení Býka. (duben – květen)

TU-BI-ŠEVAT – (NOVÝ ROK STROMŮ) není to svátek historický, ale váže se na přírodu. V Izraeli se v tento den vydává tisíce lidí sázet nové stromky. Ve znamení Vodnáře. (leden – únor)

DNY SMUTEČNÍ

TIŠA-BE-AV – připomíná se dvojí zničení jeruzalémského chrámu a zničení posledního ohniska odporu povstání Bar Kochby proti Římanům – pevnost Betar. Připomínka vypovězení Židů z Anglie (1290) a ze Španělska (1492). Ve znamení Lva – červenec – srpen.

ASARA BE – TEVET – drží se půst na paměť počátku obléhání Jeruzaléma Nabuchodonozorem roku 587 př.n.l. připadá na znamení Kozoroha, prosinec a leden.

ÚMRTÍ A POHŘEB

CHEVRA KADIŠA – pohřební bratrstvo. Stará se o zesnulého až do pohřbu. Byt členem je považováno za velkou čest. Musel to být zcela bezúhonný člověk. Poskytuje útěchu, připraví pohřeb, podporuje rodiny bez živitele, sirotky a chudé. Judaismus odmítá kremaci, pohřby se konají p o u z e do země.

TAHARA – rituální očištění zesnulého

KYTL – rubáš do rakve. Celé oblečení je bílé. Rakev z nehoblovaných prken, bez květů, bez ozdob.

KADYŠ – modlitba za zemřelé, která tvoří závěr obřadu. Každý z přítomných hodí na rakev tři lopatky hlíny.

ŠIVA – období smutku trvající 7 dnů kdy pozůstalí ani nevycházejí z domu.

ŠELEŠIM – třicet dnů smutku, kdy pozůstalí se pomalu vracejí do života

MACEVA - kamenný pomník, který se zpravidla vztyčuje rok po úmrtí.

MALÝ SLOVNÍČEK:

TÓRA – ručně psaný svitek pěti knih Mojžíšových, psáno hebrejsky, čte se v pondělí, ve čtvrtek a v neděli. Ruka se nesmí textu dotknout a ten kdo předčítá si ukazuje rituálním ukazovátkem (ručičkou).

ARON HA- KODEŠ- výklenek v synagoze pro uložení Tóry – povijan, korunka, ukazovátko

OBŘÍZKA – u chlapců osmý den po narození, chlapec zároveň dostává i jméno

MOHEL – ten který má příslušné lékařské a náboženské vzdělání k provedení obřízky

SANDAK – chlapcův kmotr, který ho při obřízce drží na klíně

BAR MICVA – 13 let pro hocha, kdy se stává mužem a je poprvé volán k Tóře

BAT MICVA – 12 let pro dívku

TALIT – modlitební plášť se střapci

TEFILIN – modlitební řemínky, a krabičky (krabičky obsahují úryvky z Tóry) Jedna se váže na levou ruku ve výši srdce (cit), druhý na čelo (rozum).

CHATUNA – svatba

CHATAN - ženich

KALA – nevěsta

MAZAL TOV - (HODNĚ ŠTĚSTÍ) - volání při rozbíjení skleněného poháru novomanželi

CHUPA – svatební baldachýn. Ten musí být vždy nad hlavami novomanželů a je lhostejno kde.

CHANUKIA – osmi nebo devítiramenný svícen. ŠAMAŠ (sluha)- devátý, prostřední plamínek, který slouží k zapalování ostatních osmi

MENORA – sedmiramenný svícen (spolu s olivovými ratolestmi hlavní motiv ve znaku Státu Izrael)

DAVIDOVA HVĚZDA – hexagram, dva propletené rovnostranné trojúhelníky. Jako oficiální symbol judaismu je brán až od 19. století. Davidovu hvězdu si jako symbol zvolilo sionistické hnutí a později se stal symbolem na vlajce Státu Izrael.

SYNAGOGA - z řečtiny a znamená „shromáždění". Může se nacházet v jakékoliv budově. Je v ní uložena Tóra.

RABÍN (někdy předseda) – nejvyšší představitel židovské obce

ŠÁMES („sluha") – správce objektu synagogy

CHAZAN – kantor, zpěvák

BIMA – místo, ze kterého se čtou modlitby

PAROCHET - oponka kryjící tóru

NER TAMID – věčné světlo

MEZUZA – schránka se svitkem z Tóry připevněna na pravé straně futra obytné místnosti domu. Je na ní napsáno : Slyš, Izraeli! Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný.

MILEVSKO

Hřbitov založený před rokem 1714 najdete v katastru obce Sepekov 1,7 km severovýchodně od milevského náměstí, na okraji lesa Bělohrad v trati zvané Židovna. Na jeho ploše v pravidelných dlouhých řadách cca 200 náhrobních kamenů od doby vzniku do roku 1938. Najdete tady i náhrobky novodobé. V roce 1928 byla v průčelí hřbitova postavena obřadní síň.

V Milevsku stojí v Sokolovské ulici nová Synagoga postavena v r. 1914 – 1919. Je velmi zajímavá svým exteriérem, který kombinuje klasicistních a kubistických prvků, které navrhl český kubistický architekt Otakar Tyl. Synagoga je v interiéru velmi dobře zachovaná a od roku 1950 slouží jako modlitebna Církve československé husitské. Pozůstatek původní synagogy (horní část vstupního žulového portálu), najdete při zemi v průjezdu domu čp. 387 na Benešově náměstí. Hřbitov je volně přístupný.

MIROVICE

Hřbitov se nachází cca 1km severně od města, ve svahu nad říčkou Skalice. Byl založen před rokem 1724. Na ploše 4.139m2 je dochováno více než 200 náhrobků od roku 1764 až do 1965. Márnice z 19. stol. byla, stejně jako ohradní zeď a náhrobky, uvedeny do současného stavu v druhé polovině 90. let 20. stol. Synagoga, která stávala v Nádražní ulici byla radikálně přestavěna a dnes již není patrna. Hřbitov je volně přístupný

NOSETÍN

Hřbitov nejdeme 1 km jihovýchodně od obce Květuš. Založen byl patrně na počátku 18. stol., užíván byl do počátku 20. stol. Na ploše 1.453 m2 je dochováno zhruba 45 náhrobků od roku 1722. Z márnice zůstalo pouze obvodové zdivo. Hřbitov je volně přístupný.

KOVÁŘOV

Najdeme ho cca 500 m severovýchodně od obce při jihovýchodní patě lesu Kovářovská hůrka. RADA – ptejte se kde je fotbalové hřiště a od něho se dejte lesní cestou vpravo. Hřbitov byl založen v první polovině 19. stol. Náhrobní kameny jsou v počtu cca 120 jsou soustředěny v severozápadním rohu hřbitova. Návštěvu možno domluvit na tel. číslech: 723494555 a 734106067.

ZBĚŠIČKY

Hřbitov se nachází na okraji zalesněné stráně 500 m severozápadně od obce (od výklenkové kapličky P.M. Sepekovské vlevo k rybníku Zavadil). Pozemek o rozloze 1.029 m2 byl zakoupen v roce 1750. Ve svahu se nachází více než 100 náhrobních kamenů od doby založení do roku 1932. Při vstupu stojí zrekonstruovaná márnice. Hřbitov je volně přístupný.

PROTIVÍN

Hřbitov najdete 1,5 km severovýchodně od obce u silnice vedoucí do osady Bečelov na úbočí Holého kopce, při silnici vpravo. Založen byl v roce 1878. Na ploše cca 700 m2 je zachováno okolo 20 náhrobků. V roce 1939 byl zdevastován a většina náhrobních kamenů odvezena. Ohradní zeď je rozvalená. Hřbitov je volně přístupný.

MIROTICE

Hřbitov najdete cca 400 m severně od náměstí na návrší nad Neradovskou ulicí. Založen byl v první polovině 17. stol. Na ploše 3.417 m2 se do dnešní doby dochovalo okolo 300 náhrobků od doby založení do roku 1946. Na nejstarším náhrobku je vytesáno : *„ Zde odpočívá paní Hendl, dcera Lämla ze Sedlid, zemřela dne 8. tevet 5407“*. Je zde pochován mj. rabín Šimon Kafka z Milčic, předek Franze Kafky. Márnice z počátku 20. stol. byla opravena. Hřbitov je volně přístupný.

KAŠRUT (KOŠER)- přesně vymezená povolená a nepovolená jídla. Zakázáno je mísení masa a mléka. I nádobí a příbory jsou na každý druh pokrmu speciální. Jíst se může: savci kteří mají rozpolcená kopyta a přežvykují (skot, skopové, jelenovití, antilopy, atd.) Tedy ne vepřové, králíky, zajíce. Z ryb jen ty, které mají šupiny a ploutve (ne chobotnice, paryby, mlži, atd.) Z ptáků povolen kur a jiné druhy drůbeže, holubi, atd. Nejsou povoleni dravci, mrchožrouti, atd.

ŠECHYTA -předepsaný způsob rituální porážky zvířete.

ŠOCHET – řezník. Je zakázáno požívat krev v jakékoliv úpravě.

ŽIDOVSKÉ HŘBITOVY OKRESU PÍSEK

Hřbitovy bývají velmi často mimo sídla a často na svazích a na nelukrativních místech. Hlavní důvod - zemřelý m u s í jednou provždy zůstat na místě, kde byl pohřben. Pokud plocha hřbitova byla nedostatečná a Židé ji nesměli rozšířit, navážela se na staré hroby silná vrstva hlíny a další zemřelí pak byli pohřbíváni nad původní hroby a potom na jednom místě bylo více náhrobků. Náhrobní kámen se staví k nohám zemřelého a jeho nápisová strana směřuje do uličky mezi hroby.

Židovské náhrobní nápisy byly vždy v hebrejštině. Od poloviny 19. stol se objevují náhrobky dvojjazyčné, hebrejsko – německé a hebrejsko – české. Velmi často se v posledním řádku objevuje pět hebrejských písmen – TNCBH („ Ať je jeho (její) duše zahrnuta dp svazku živých"). V horních částí náhrobků jsou různá vyobrazení symbolů pro jméno zesnulého, jeho povolání, náboženské postavení, nebo jen rostlinné motivy. Na hroby Židů se nenosí květiny, ale na náhrobek se pokládají kamínky. Je to připomínka pohřbů ve starověkém Izraeli, kdy byly hroby pokrývány velkými kameny na ochranu proti zvěři.

P Í S E K

První hřbitov se pravděpodobně nacházel jihovýchodně od města, ale nejpozději v 17. stol. beze stopy zmizel. Až do založení nového hřbitova v roce 1876 písečtí židé pohřbívali v Miroticích. Na původním hřbitově se pohřbívalo od roku 1942, výjimečně i po válce. Po válce došlo k devastaci hřbitova. V létech 1968 -69 byl zbořen hrobnický dům. Počátkem 80. let 20. stol. zástupci Židovské náboženské obce souhlasili s likvidací hřbitova. Měl vzniknout pietní park ale, většina náhrobků byla prodána a odvezena. Jen malá část zůstala naházena na hromadách v křovinách. Po roce 1991 byl hřbitov zmenšen a nová část ohrazena novou zdí. V roce 2002 byla zeď opravena, v roce 2008 byly zrestaurovány a vyzdviženy zbylé náhrobky. V současné době je na ploše 4.461m2 cca 30 náhrobků a řada podstavců a obrubníků. V roce 1987 6. 11. byly vyzvednuty ostatky básníka, spisovatele, kritika a publicisty Richarda Weinera a přeneseny na lesní hřbitov. Jeho pomník byl na lesní hřbitov přenesen už v roce 1973. Jedná se o plastiku sochaře Vokálka. Tento akt je v Z Á S A D Ní M rozporu s pravidly judaismu. Na hřbitově je náhrobek jeho otce Gabriela Weinera s textem : Zde odpočívá spravedlivý člověk Gabriel Weiner továrník z Písku zemřel ve věku 69 let dne 25. února 1919. Na hřbitově by měla být pohřbena i Kamila Stösslová (1891 v Putimi – 1935 v Písku) pozdní láska Leoše Janáčka. Prý ho inspirovala k jeho největším dílům, např. Káťa Kabanová. Bohužel o místě jejího hrobu se nic neví. Hřbitov je volně přístupný.

Synagoga - v době příprav na výstavbu synagogy byl starostou Písku žid, Dr. Izrael Kohn, člověk ve městě hodně oblíbený a několikrát byl do této funkce zvolen. Stavba bylo v novorománsko – orientálním slohu dokončena v roce 1870 za sumu 14.000 zlatých. 14.11. 1953 židovskou obcí prodána Velkoobchodu oděvním zbožím za 40.000,-Kč. V roce 1991 byly stavba kompletně opravena stavební firmou Papula – Hlavnička. Kolem roku 1995 přechází synagoga bezplatným převodem opět do židovských rukou.

Text od paní Květy Zavadilové

JARNÍ POZDRAV Z KERAMICKÉHO TVOŘENÍ

Vlajka naší vesnice

Vašík Šmíd 3,5 let

Beátka Rentková 4,5 let

Recepty od paní Květy Zavadilové

Tvarohová bábovka

25 dkg polohrubé mouky
25 dkg cukru
25 dkg měkkého tvarohu
25 dkg tuku (máslo, Hera)
4 vejce
1 prášek do pečiva
2 lžíce rumu
citronová kůra
1 vanilkový cukr

Ořechová bábovka

1 hrnek polohrubé mouky
1 hrnek cukru
1 hrnek strouhaných ořechů
1 prášek do pečiva
citronová kůra
vanilkový cukr
½ hrnku oleje
½ hrnku mléka
2-3 vejce

Bábovka Kinkorů

4 žloutky
20 dkg cukru
20 dkg hlad. mouky (může být i polohrubá)
1 prášek do pečiva
4 bílky ušlehat
1 dcl vody
1 dcl oleje

Bábovka od Matušků

35 dkg cukru
4 žloutky
18 dkg másla
- utřeme
Přidáme: 40 dkg polohrubé mouky
¼ litru mléka
¾ prášku do pečiva
z bílků sníh
vanilkový cukr
citronová kůra
kakao

Kremrole Marcely Mrzenové

35 dkg obyčejné (je lepší) hladké mouky
1 máslo
1 šlehačka (1/4 litru)
2 žloutky
Zaděláme těsto a necháme 2 hodiny v lednici odpočinout.